

Sámi allaskuvla

Sámi University of Applied Sciences

OAHPPOPLÁNA

KULTURJOURNALISTIHKKA

10 oahppočuoggá

1. OAHPPOOVTTADAGA NAMMA

Sámegillii: Kulturjournalistihkka

Dárogillii: Kulturjournalistikk

Eangalasingillii: Culture Journalism

2. OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA

- **OAHPPOVTTADAGA KODA:** JOU 149
- **VIIDODAT:** 10 oahppočuoggá
- **OAHPU LÁGIDEAPMI:** Kursa lágideapmi čuoggeha Sámi allaskuvllas dahje neahta bokte reálaáiggis.

3. OAHPPOPROGRÁMMA GULLEVAŠVUOHTA

Oahppoovttadat dohkkehuvvo doarjjafágan Sámi Journalistihka bachelor oahpus, ja sáhtá maidde dohkkehuvvot doarjjafágan dahje válljenfágan eará bachelorprográmmain.

4. SISABEASSANGÁIBÁDUSAT

Dábalaš sisabeassangáibádusat alitoahpahussii ja sámegielmáhttu. Sisabeassanvuoddu sáhtá leat juogo oppalaš lohkanlabbolašvuotta (čeahan joatkkaskuvlla/logahaga) dahje reálagelbbolašvuotta.

Sámegiela gáibádusa sáhtá deavdit čuovvovaš vugiid mielde: Norgga joatkkaskuvllas sámegiella 1. dahje 2. giellan 2, Suoma logahagas eatnigielladutkkus dahje lohkan sámegiela vierrogiellan ja Ruota gymnásas eatnigiellan (modersmål 200 čuoggá) dahje ođđaáigásaš giellan (moderna språk 200-300 čuoggá) dahje vástideaddji sámegieloahppu doaibmi njuolggadusaid mielde. Sámegiela gáibádusa sáhtá maid deavdit sámegiela lohkanbadjeoahpuin, 30 oahppočuoggá, dahje vástideaddji oahpuin dahje ceavzit giellageahčaleami maid Sámi allaskuvla lágida. Jus lea eahpesihkarvuotta man dási gelbbolašvuotta ohccis lea, de ášši ovddiduvvo fágalaš árvvoštallamii ja meannuduvvo dán vuodul.

5. OAHPAHUSGIELLA

Oahpahusgiella lea davvisámegiella. Eará gielat sáhttet geavahuvvot oahpahusas. Oahpahus eará gielaide dulkojuvvo dárbbu mielde. Oahpahus eangalasingillii ii dulkojuvvo.

6. SISDOALLU

Studeanttat ohppet kulturjournalistihka iešguđet šánjeriid mas kultuvra- ja dáiddakritihkka lea deháleamos oassi. Studeanttat ohppet kulturjournalistihka guovddáš ovdanbuktinvugiid kulturođđasiid ja kulturreportášaid. Dasa lassin sii oahpásnuvvet sámi kulturorganisašuvnnaide ja ohppet geavahit kultureallima vuodđun ođđasiid ráhkedeames.

Studeanttat oahpásnuvvet iešguđetge dáiddašlájaid ja besset iežas beroštumiid mielde válljet árvvoštallat muhtin daid čuovvovaš dáiddašlájain:

- Dáiddaduodji
- Govvadáidda
- Installašuvnna
- Girjjálašvuohta
- Musihkka
- Teáhter
- Filbma

Studeanttat geain lea tehnikkalaš gelbbolašvuohta, sáhttet ráhkadit árvvoštallamiid TV-, rádio- dahje neahttamediaide. Eará studeanttat čovdet geatnegahtton barggaid dainna lágiin ahte buktet čálalaš árvvoštallamiid oktan govaiguin.

7. OAHPPANJOKSOSAT

Oahpu maŋŋil studeanta lea olahat dáid oahppanjoksosiid:

Máhttu ja diehtu:

Studeanta

- máhtta kulturjournalistihka guovddáš ovdanbuktinvugiid: kulturođđasiid, kulturreportáša ja kritihka
- diehtá mo dáiddakritihkka lea ovdánan historjjás ja dovdá dáiddakritihka sajádaga Sámi servodagas
- máhtta čállit iešguđetge dáiddašlájain árvvoštallamiid ja hálddaša retorihka mii dasa gullá
- máhtta gaskkustit dáiddakritihka ja kulturođđasiid čielga, áddehahti ja njuovžilis sámegillii

Gálggat:

Studeanta

- dovdá Sámi kultureallima, dan organisašuvnnaid ja Sámi kultureallima hálddašuvuogádaga
- dovdá Sámi kultursuorggi ekonomii ja váldosárggastagaid
- dovdá oarjemáilmmi populárákultuvrraid ja álgoálbmogiid dáidagiid/kultureallima gaskavuoda
- máhtta árvvoštallat ja analyseret iežaset ja earáid ákkastallanvugiid dáiddakritihkas

Oppalaš gelbbolašvuohta:

Studeanta

- lea ožžon erenoamáš gelbbolašvuođa ráhkadit ođđasiid Sámi kultureallimis ja árvvoštallat Sámi dáidda- ja kulturšlájaid mediain
- oahppá kritihkalaččat guorahallat Sámi kultureallima ja dovdá ehtalaš njuolggadusaid mat váikkuhit kulturođđasiid ja dáiddakritihka journalisttalaš bargguide
- máhtta gaskkustit journalisttalaš dieđuid kultureallimis dakkár hámis mii leat heivehuvvon sisdollui ja vuostáiváldijoavkkuide

8. OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT

Oahppanvuogit leat:

- seminárat
- fágalogaldallamat ja digaštallamat
- bargobadji ja joavkobarggut
- oktagaslaš bargobihtát
- bagadallamat ja ságastallamat (dialoga)

Vurdojuvvo ahte studeanttat oassálastet aktiivvalaččat buotlágan oahpahusvugiide ja lohket lohkanmeari áŋgirit. Oahpus leat dárbu ahte studeanttat ieža háhket dieđuid iešguđetge fáttáin. Studeantabarggut galget dábalaččat ovdanbuktot plenumas, gos buohkat leat fárus árvvoštallame barggu.

9. GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII

Oahpahussii, semináraide ja kurssaide lea geatnegahtton searvat. Fágaoahpaheaddji dohkkeha studeantta oassálastima. Kurssa dohkkeheami gáibádussan lea unnimusat 80 proseantta oassálastin ja buot bargobihtát galget leat máhcahuvvon ja 80 proseantta dohkkehuvvon.

Fágas lea njeallje geatnegahtton bargobihtá. Studeanttat galget čállit kulturođđasa (1-2 siiddu), kulturreportáša (3-5 siiddu), ja guokte árvvoštallama (2-3 siiddu) omd.:

girjeárvvostallama, teáhterárvvostallama, duodje- dahje dáiddačájáhusárvvostallama dahje muhtin eará dáiddalaš ovdanbuktima árvvostallama oktan govaiguin.

Geatnegahtton barggut čohkkejuvvojit bargomáhppii mii lea vuodđun eksámenii.

10. EKSÁMEN

5-beaivásaš čálalaš ruovttueksámen, mii lea čatnon bargomáhppii. Studeanta buktá olles bargomáhpa ja čállá ságaškuššan- ja smiehtadančállosa (unnimusat 2000 sáni ja eanemustá 3000 sáni) ovttá dihto bargobihtá birra masa maid laktása lohkanmeari girjjálašvuoda.

Sihke bargomáhppa ja čálus leat vuodđun árvosáni mearrideamis.

Árvosánit addojuvvojit ECTS vuogádaga mielde, mas A lea buoremus árvosátni ja E lea vuolimus ceavzinsátni. F árvosátni mearkkaša ahte ii leat ceavzán.

11. LEA GO PRIVATISTTAIN VEJOLAŠ VÁLDIT DÁN FÁGA/FÁTTÁ?

Ii leat.

12. KVALITEHTASIHKKARASTIN

Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuodát ja geatnegasvuodát studeanttain lea árvvostallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeantadásis oahppu árvvostallojuvvo evaluerenčoahkkimis ja studeanttat devdet árvvostallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahusdásis oahppu árvvostallojuvvo studeantaárvvostallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágareportta vuodul.

13. LOHKANMEARRI

Fágaoahpaheaddji veahkeha studeanttaid geat eai máhte dárogiela, gávdnat dárogiela girjjálašvuhtii bálldalas lohkašuša eará gillii.

Vállje ovtta dain girjjiin ja loga das 250 siiddu:

Karl Knapskog ja Leif Ove Larsen (doaim.) 2008: *Kulturjournalistikk: pressen og den kulturelle offentligheten*, Oslo: Scandinavian Academic Press. 350 s.

dahje

Nørgaard Kristensen, Nete (2011). *Kulturjournalistikk: journalistik om kultur* (2011). Samfundslitteratur. 272 s.

dahje

Nete Nørgaard Kristensen and Unni From (Eds.) (2018). *Cultural Journalism and Cultural Critique in the Media*. Routledge. 125 s. 182 s.

dahje

Bech-Karlsen, Jo 1991: *Kulturjournalistikk*. Universitetsforl. 257 s.

Vállje ovtta dain girjjiin ja loga das 100 siiddu:

Olsen, Trygve Aas (2014). *Kritisk kulturjournalistikk*. Cappelen Damm. 176 s.

dahje

Heikkilä, Martta (toim.) (2012). *Taidekritiikin perusteet*. Gaudeamus. 284 s.

dahje

Roksvold, Thore (doaim.) 1994: *Kritikk av kunst, bok og musikk*. Institutt for journalistikk, Fredrikstad. 98 s.

Vállje nuppi dain girjjiin ja loga das 100 siiddu:

Hætta, Susanne (2020). *Mázejoavku – Indigenous Collectivity and Art*. DAT. 232 s.

dahje

Hætta, Susanne (2017). *Mari Moments = Mari liibbat – Mari Boine`s life in photograhps*. DAT. 216 s.

Vállje ovtta dain girjjiin ja loga das 100 siiddu:

Hirvonen, Vuokko (2018). *Njálmmálaš árbevierut kultuvrralaš árbin*. ČálliidLágadus. 150 s.

dahje

Lemet-Jon Aage ja Lemet-Jon Ivvár (2005) *Árbevierut ja erohusat*.

dahje

Gaski, Harald ja Kappfjell, Lena : *Samisk kultur i Norden : en perspektiverende rapport*, Nordisk Kultur Institut, i serien Nordisk kulturpolitik under forandring, 2002, 113 s.

dahje:

Gaski, Harald 1998; *Sami Culture in a New Era: The Norwegian Sami Experience*. Davvi Girji OS. Kárášjohka. 100 s.

Hirvonen, Vuokko 1992, divvojuvvon veršuvdna 2012: *Láidehus čáppagirjjálašvuoda lohkamii*. Sámi allaskuvlla čálus. 27 s.

Solbakk, John Trygve 1991: *Árvvoštalliid árvvoštallamiid árvvoštallan*. Gaski Harald (doaim.): cafe Boddu. Davvi Girji OS. Kárášjohka s,108-124. 16 s.